

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

Anul III. Nr. 126.

Constanța, Duminică 2 Iulie 1895.

20 bani număr

Constanța 1 Iulie 1895.

REFLECȚIUNI POLITICE

Descoperirea abuzurilor și mituirilor din administrația comunelor București și Galați, în urma cărora au fost depuși în arestul preventiv mai mulți samsari și câți-va funcționari, superiori între cari fostul prefect al județului Covurlui și unul din ajutoarele primarului de București, a alarmat întreaga opinie publică din țară.

Ziarele, se înțelege acele care sunt interesate să înegrească guvernul, vorbesc de mai multe *pananime* ce s'ar fi descoperit în diferite orașe ca Braila, Iași, Craiova, Bacău, Rimnic-Sarat și altele.

Nu poți da creșterea tuturor celor ce se dic prin aceste ziare, dar împrejurarea că parchetele și trib. de Galați și Bucuresci au găsit de cuviință să depue pe un Gogu Robescu și Stefan Șuțu, înrudiți de aproape cu barbați dintre cei mai puternici ai țării, și da mult de gândit.—Cu un Robescu, marele elector al Galaților, unde tot-d'a-una se alege la Camera d-lă Prim-Ministru, nu să ieau lucrurile așa repede ca cu oricare muritor; gândul nostru este că hoții mari au trebuit să se comită spre a se ajunge la aceasta extremitate în nenorocitul oraș Galați, unde nu numai atmosfera fizică dar și cea politică se vede a fi cu dsăvârșire stricată.

Sunt multe orașe unde se petrec neregularități, dar Galați e de mult reputat ca centru tuturor turpitudinilor.

Remâne guvernului destul timp, până la întrunirea camerilor, spre a purifica atmosfera, și credem că o va face pretutindenea pe unde se simte necesitate.

Dar această lucrare e grea de tot. Educația politică a țării e făcută de jos în sus, iar nu de sus în jos după cum ar trebui și după cum se silesc a o transforma ómenii luminați ai țării. Spre a se opera această evoluțiune în spirite va munca multă și stăruitoare.

Realizarea unei asemenea reforme radicale nu se poate face fără concesiuni,—fericite dacă ele nu pot vătăma întru nimic principiilor politice și scopului final ce se urmărește.

Se înțelege că aceste concesiuni, ein care trăiesc politica, nu pot avea la basă de cât scopul bunului mers al afacerilor publice, iar nu ale diferitelor coterit politice, și cu atât mai puțin ale unor clice localnice de interese private.

Ast-fel ne esplicăm noi întovărășirea grupărilor politice de la guvern; și tot din acest punct de vedere privim energia cu care actualul ministru de justiție procedează în descoperirea hoțiilor de care întreaga opinie publică a fost mai mult de cât alarmată.

Ceea ce am dori noi, este ca guvernul central să fie mai bine inspirat în alegerea capilor de județe, în mâna cărora s'a concentrat acum totul prin legea din urmă.

Scim că e greu a se găsi prefecti buni pentru totă țara, dar această greutate nu e imposibilă de învins.

Colonelul Chirișescu, venind prefect al județului Constanța, prin circulara dela 4 Aprilie 1892, a șis administratorilor de plași și subalternilor sei de tot felul și de toate credințele politice, după ministerul care i-a numit:..... *«omul de bine, ori de unde ar veni el, va fi bine venit pentru mine.»* se înțelege văzându-și bine de treaba.

Grație acestor vederi, și câte energice campanii ce noi am dus contra tendințelor de colorit politic local, administrația județului merge bine cu aceiași funcționari și cu aceeași reprezentanți ai diferitelor autorități și instituțiuni cari erau mai înainte desemnați cu fel de fel de epitete politice. Nu s'a făcut multă treaba cu această unică îmbunătățire, dar ceea ce e pozitiv, e că n'avem nici o panamimă de înregistrat până acum, și atâta e destul pentru o provincie aproape fără control cum e Dobrogea.

Să nu ni se ia în nume de reu: n'ar putea învăța ceva guvernul din circulara colonelului Chirișescu?

De la Comună

În ședința extraordinară a consiliului comunal din Constanța ținută în ziua de 26 eurent s'au luat următoarele decisiuni:

S'a ales o comisiune de apel pentru impunerile comunale compusă din d-nii consilierii Teohari Țaraciali, Al. Logaride și Abdala Hagi Zaid.

S'a votat un credit estraordinar de lei 1153 bani 60 pentru cheltuelile cu primirea și gazduirea Em. S. Episcopului Partenie și a personalului adus spre sfințirea Catedralei.

In oborul vechiu nu se vor permite nici in viitor staționarea altor căruțe de cât a celor venite cu fân, paie, carbuni, lemne, pepeni și găini.

S'a resiliat contractul cu antrepr. potcovitului cailor pompierilor și reparatului căruțelor comunale și s'a luat mai multe decisiuni mărunte privitoare la diferite servicii.

Tot in aceasta ședință s'a votat proiectul de delimitarea orașului prezentat de o comisiune aleasă mai dinainte in persoanele d-lor consilieri P. Penciof, P. Grigorescu și A. Lintz, arhitectul comunei.

După acest proiect raza viitoare a orașului cuprinde in interiorul său: o parte din terenul cazarmelor de lângă movila Avra-Tepe de la bariera Tulcei, cimitirul mahomedan și cel creștin, magaziiile noi și plantația din fața oborului, până la punctul de unde se desparte linia ferată la tergul de vite, iar de aci o linie dreaptă pe la marginea plantației dela vit spre capatul Carantinei, astfel că întreg parcul dela vit rămâne afara din oraș.

Cu chipul acesta se largesc mult terenul pentru noile cartiere procetate a se face, a căror lucrare sperăm că in curând se va termina.

D-lu Inginer Smid este însărcinat a face studiile necesare pentru protecțiunea malurilor mării in partea de Nord-Est, in sensul unui avis dat de d-l Țeruşau, inspector general al ministerului lucrărilor publice trimis din București anume pentru această lucrare.

D-lu Adolf Lintz, arhitectul comunei trece cu începere dela 1 Iulie in serviciul Diviziei active a Dobrogei, unde a fost și mai înainte. Comuna perde un bun și mai cu seamă foarte onest funcționar.

Va fi dar probabil de la Aprilie viitor un loc vacant de inginer, avis amatorilor in drept a ocupa asemenea post.

Falsificatori de bani românești IN UNGARIA

Cetim in „Timpul”.

Am dat zilele trecute știrea că intr'o

comună de lângă Sibiu s'aun descoperit niște falsificatori de bani românești și ungurești. Asupra acestei chestiuni găsim azi in *Telegraful român* din Sibiu amănuntele următoare:

In ziua de 13 Iunie st. vechiu, sergentul de gendarmi din Arvig, Szotyori Mihály, și gendarmii Nechita Tomot, Varga Andrius și Bächler Albert au descoperit in comuna Racovița, comitatul Sibiului, o bandă de falsificatori de monede de România de 5 lei, 2 și 1 leu și de monede austro-ungare pițule de 30 cr. foarte bine reușite, și monede de câte 20 fileri mai puțin reușite, după o osteneală mare și o dibăcie rară, au reușit să descopere și să aresteze pe autorii principali ai bandei in persoana țiganilor Ioan Balesa și Nicolae Comisa, locuitori in Racovița. La cari s'aun găsit până acum 13 mașine pe aramă pentru monede de România și 3 mașine tot de aramă pentru monede austro-ungare și mai multe din gips, pe lângă aceea o sumă însemnată de monede false de 5 lei, 105 darabe de câte 2 și 1 leu, o mulțime iar de 10 și de 20 fileri, un săculeț cu hârtii parte imprimate bine, parte încă necurățite.

Falsificate din România de câte 5, 2 și 1 leu, bine reușite, poartă semnul imprimării din 1892.

E foarte interesant cum niște simpli țigani au putut ajunge la astfel de falsificări și de sigur trebuie să fie amestecat și vre-un om mai de seamă, care a pregătit fornele. Mașinile sunt simple, dar bune, căci gravurile sunt foarte bine reușite. Țiganii nu s'aun ocupat numai cu imprimarea de monede, căci s'aun găsit și o mulțime de sigilii bisericesti și de la comanele politice și altele făcute in gips bine reușite, și e foarte interesant că aceste forme de sigilii sunt gravate foarte bine in gips; unele sunt legate cu ață ca să nu crape.

E surprinzător că monedele false perite până acum sunt din România—e posibil ca să fie monede false și de un florin și poate și coroane, însă până acum nu s'aun putut descoperi astfel de falsificate Instrucțiunea urmează și partea cea mai mare de unelte sunt descoperite.

FELURIMI

Danțul și urcarea dealurilor.

—Cum că damele in general nu sunt entuziasmate pentru excursiuni pe dealuri și munți, este lucru cunoscut.

Ele nu simt nici o plăcere in urcarea dealurilor și munților din cauza greutateților ce sunt împreunate cu astfel de excursiuni: le dor picioarele și pace... Le dor picioarelor! Dar când se aventă in vârtejul balului știți, coala in carnaval, nu le dor

picioarele! O damă îmbrăcată intr' haină ușoară și comodă și fără corset, n'ar întempiina nici o greutate in excursiunile pe munți; nu le-ar dura picioarele până să le apuce cărceii.

La danț se cheltuește o cantitate de forță corporală cu mult mai mare, efortarea mușchilor de la picioare este cu mult mai intensivă și totuși n'am auzit nici o damă plângându-se că se obosește la joc și că nu-i place să joace, din contra, frica ei este să nu rămâie neangajată. S'a făcut o socoteală după care o damă face intr'o noapte de bal, jucând toate jocurile obicinute astăzi, un drum de 30—32 kilometri. Și acest drum îl face pe vârful degetelor și cu corpul strâns ca intr'o cuirasă.

Dacă ar trebui să facă o damă acest drum pe jos, ar crede, înainte de a-l începe, că până aici i a fost ursit firul vieții.

INFORMAȚIUNI

D-lu Ministru al Domeniilor P. Carp a sosit zilele aceste in București spre a reia afacerile departamentului.

D-l Ministru de Finance M. Gherman pleacă zilele aceste in străinătate pentru o lună.

La vama din Galați s'aun descoperit mai multe fraude. Se anchetază cazul de către parchet și funcționarul superior in care d-lu inspector financiar Calomfirescu.

O ruptură de nori căzută asupra munților Olănești din județul Rimnicu-Vilcei a adus jalea și fometea in opt sate situate pe valea Oltului.

Sunt o mulțime de victime omești intre cari un învățator cu cinci copii surprinși in casă in puterea nopții. Mereu se descoper cadavre pe albia Oltului. Pagubele sunt necalculabile.

O subscripție publică se va organiza spre alinarea suferințelor celor atinși de această mare nenorocire.

Iarăși procese de presă

«Dreptatea» scrie: Știrea, că contra ziarului nostru se pornește o nouă serie de procese, cu durere, dar fără de frică o spunem, se adevăresce Redactorul nostru responsabil, D-r. George Candrea, a primit astăzi din nou o citație, ca să se prezinte luni, in 8 Iulie, la judele instructor Gerdanovics.

Vor fi probabil, nouă articole incriminate.

Mare fierbere s'a făcut în Galați din cauza arestării lui Robescu, fostul prefect al județului.

Tribunalul din Galați a confirmat mandatul de arestare dat în privința de judecătorul de instrucție. Se susține că aceiași sorți îl așteaptă și pe primarul orașului Reșu, în data ce va sosi din străinătate.

Ziarele oficiale din București scriu următoarele cu data de 30 Iunie:

Aflăm că guvernele Angliei, Austro-Ungariei, Italiei și Germaniei au înștiințat oficial pe guvernul bulgar, cu ocazia bandelor care au început turburări pe frontiera Turciei despre Rumelia, că dezaprobă asemenea mișcări și că Bulgaria se expune prin o asemenea politică la consecințe grave, în contra cărora aceste guverne nu iau nici o garanție.

Aflăm de asemenea din sorginte sigură că guvernul nostru a dat consilii amicale la Sofia în același sens.

România este interesată mai presus de altă țară să nu fie turburată în peninsula balcanică și nu poate sta indiferentă în fața unor fapte care ar putea aduce consecințe ce ar amenința liniștea în Orient.

Colete poștale rurale

De la 1 Iunie a. c. toate oficiile din țară, de la gări și cele comunale rurale sunt autorizate de a primi pachete fără valoare până la greutatea de 3 kilogr. sub denumirea de «Colet poștal rural». Aceste pachete se vor distribui la destinație în comunele rurale de către agenții poștali. Din toată țara însă se exceptează numai Vilcea, unde asemenea pachete nu vor fi admise nici la prezentare, nici la sosire. Taxa de transport pentru un asemenea pachet, în interiorul țării este de un leu și se plătește la obiectele de ferăstrău, de bronz și de diferite alte metale vor fi legate și vor purta un carton numai pe care va fi scrisă adresa. Obiectele de natură explosibilă se refuză pentru a fi transportate. Presentatorul unui pachet închis este obligat a declara conținutul.

Hotelul din piața Mangaliei, numit «Hotel Aldea», s'a arangiat și mobilat din nou. Voiagiorii găsesc la acel hotel tot confortul necesar: o grădină frumoasă, restaurant curat, cafenea și biliard. Vechiul antreprenor d-l Ruseu Popov, n'a cruțat nimic spre a atrage pe toți vizitatorii băilor sulfuroase dela Mangalia la acest hotel, cu vederea la mare, de unde pornesc și să înapoiază trăsurile ce fac mai multe curse pe și la acele băi.

Lucrarea portului s'a aprobat de minister. Aproximările de material vor începe cât mai curând.

CRONICA ȘTIINȚIFICĂ

De câte ori trebuie să mănânce omul pe zi?—Grecii aveau trei mese pe zi: dejunul, prinzul și cina: prinzul îl aveau la mijlocul zilei, la amiază, și era cu mult mai substanțial, de cât dejunul și cina.

Strămoșii noștri, romanii, la început aveau două mese, nepoții lor trei, apoi mai târziu în epoca de lux și corupțiune ajunseseră să mănânce fără întrerupere.

Precum nu este bine să mănânce omul odată pe zi, tot așa nu e bine să mănânce omul de 5 ori, după cum fac englezii de astăzi. Regula este ca să lăsăm de la o masă până la alta destul timp pentru ca digestiunea unei mâncări să fie îndeplinită când ne punem din nou la masă; acest timp nu trebuie să fie prea lung pentru ca stomacul să simtă foamea, ceea ce ar da naștere la dureri. De aceea este bine să imităm în această privință pe greci mâncând de trei ori pe zi: dimineața (pentru cei care se scoldă pe la 6—7 ore) la amiază și seara.

Igiena recomandă ca dimineața între orele 7 și 8 să luăm o cafea cu lapte, un ceai ușor, o ciocolată cu apă sau cu lapte sau un bulion. Este foarte reu a lua numai o cafea neagră, care ajungând în stomacul gol îl irită.

Între orele 11—12 vom lua prânzul, care trebuie să fie substanțial, mai ales că el este masa principală din timpul zilei și fiind că stomacul este gata să îl primească cu deosebită mulțumire fiind aproape gol.

Între ceasurile 6—7 seara vom lua cina, care nu trebuie să fie așa de substanțială ca prinzul, dar destul de abundentă ca să permită apetitului să rămână liniștit până în dimineața zilei următoare. Mâncarea de seară e cam greu de mistuit, din pricină că după masă cei mai mulți nu fac nici un fel de exercițiu. De la mâncarea de seară și până dimineața trebuie să treacă cel puțin trei ceasuri.

La masă să bem numai atât cât ne trebuie pentru a mistui. 2 până la 3 pahare mari lichid, iar copilul până la unu și jumătate.

Cea mai simplă și mai bună băutură este apa. Laptele este indispensabil pentru copil.

După acestea vin băuturile acidulate, limonadele și apele minerale; apoi băuturile alcoolice: vinul, berea, rachiu, romul etc. Toate acestea trebuiesc beute cu competență.

BALUL DE BINEFACERE

Am anunțat într-unul din numele trecute că d-na prefect Maria Istrati a luat inițiativa a da un bal în folosul elevilor săraci dela școlile din Constanța. — Balul a avut

loc în seara de 24 Iunie, petrecându-se foarte bine, iar produsul, după darea de seamă ce ne-am procurat, este de lei 1925 din care scăzându-se cheltuiala tiparului biletelor lei 18, a rămas venit curat 1007 lei.

Cu din acești bani s'au cumpărat dela diferiți comercianți din oraș diferite articole de îmbrăcăminte pentru suma de lei 924 la 93 copii de toate religiunile și naționalitățile, a căror nume urmează:

Iar restul de 83 lei rezultat din totala sumă de 1007 lei s'a încredințat părinților următorilor copii care de și n: frecventează încă școala dar sunt săraci: Carlina Zecner, Gheorghe Hristu, Maria Hristu, Murat Seic, Iusuf Seit Omer, Mihail Mavro, Dumitru Ivanciu și Odisia Mavro

Eată lista elevilor ajutorați:

Scoala de băieți No. 1.

1. Bujor Alexandru
2. Barandă Stan
3. Petru Anton Petru
4. Tranuli Constantin
5. Bibo Constantin
6. Mazarovici Leibu
7. Alexiu Gheorghe
8. Alexiu Iordache
9. Profet Dumitru
10. Tetelbaum I. Naum
11. Voicu Iulius
12. Ioniță Gheorghe
13. Ioniță Ion
14. Manguianu Haralambi

Scoala de băieți No. 2.

15. Hordis Anastase
16. Parvescu Z. Remus
17. Leu Cristiu
18. Adam Cristian
19. Teodorescu Vasile
20. Despoti Mihail
21. Constantinescu Constantin
22. Constantinescu Ion
23. Petrică Pavel
24. Perpinea Sotir
25. Sfetcu P. Stoean
26. Pandeli V. Vasile
27. Tripciu Dumitru
28. Cotuz Dumitru
29. Carpișianu Ion
30. Alli Zecheria
31. Omer I. Omer

Scoala de fete No. 1.

32. Gheorghiu Maria
33. Beșleagă Elena
34. Georgiescu Despina
35. Eftimie Paraschiva
36. Raiciu Maria
37. Georgiescu Constanța
38. Lazarof Elena
39. Pavel Milla
40. Strat Constantina
41. Berdeli Andronache
42. Raiciu Sofia
43. Beșleagă Teresa
44. Sotir Maria
45. Balaș Constanța

46. Cercel Elisabeta
47. Sotir Paraschiva
48. Berdeli Ecaterina
49. Constantin Marigo
50. Zelas Atena
51. Garbi Areadne.

Scoala de fete No. 2.

52. Gumberg Elena
53. Feltman Sarah
54. Vasileff Maria
55. Boreran Maria
56. Spiru Smaranda
57. Sencovici Filatea
58. Stoianovici Victoria
59. Antonescu Eugenia
60. Mangoman Vasilichia
61. Filibi Yulia
62. Vasiliu Elena
63. Penhas Estera
64. Van t Maria
65. Sencuivici Filoftera

Scoala Elenă.

66. Evanghelos Gheorghiu
67. Mihail Constantin
68. Vasiliichi Constantin
69. Olympios Ion
70. Gheorgheos Constantin Seroos
71. Andrea An. Verdilis
72. Nicola Karankevrechis
73. Maria Arhandi
74. Olga Zotin
75. Andone Frostero
76. Alexă Teognosti

Scoala Armeană.

77. Hagob Carnic
78. Haig Kiupelian

79. Mariam Bogos
80. Macruhi Carechin
81. Dieramuli Papazian
82. Haraghim Hacighian
83. Peruz Carechim

Scoala Turcă.

84. Tahir Acap
85. Nurie Cază
86. Eup. Suleiman

Scoala Israelită Spaniolă.

87. Menahem Bitsatso
88. Haim Bitsatso
89. Iosef Eskenazi
90. Mose Eskenazi

Scoala Israelită.

91. Marcu Palef-shi
92. Avram Palefschi
93. Meer Palefshi

Înainte de a termina definitiv această dare de seamă mă consider obligată a aduce mulțumirile mele tuturor persoanelor care au bine-voit a ne da concursul pentru aducerea la un bun rezultat a scopului ce urmăream și în deosebi D-lui Einhorn proprietarul fabricii de țabăcărie care animat de cele mai frumoase sentimente de generositate a oferit cel lăut în mod gratuit încălțăminte necesară pentru 50 copii săraci.

Maria Istrati.

Faptele vorbesc de sine. Copil din nou îmbrăcați și vor aduce a minte cu drag și recunoștință de nobila inițiativă a D-omnei Istrati.

LISTA

Premiațiilor școlii No. 2 de băieți din Constanța.

Clasa I.

- Premiul I cu cunună: Pitea Gh. Dumitru
• II — : Lambu N. Dumitru
• III — : Ion P. Gheorghe
• III — : Hordis Anastase
• III — : Constantin Gh. Ion
• III — : Panaitescu Gh. Ovidiu

Clasa II.

- Premiul I cu cunună: Enache E. Telemach
• II — : Hagi-Gheorghe Const
• III — : Saris N. Dumitru
• III — : Hek C. Carol
• III — : Panaitescu V. Anghel
• III — : Hanu V. Radu.

Clasa III.

- Premiul I cu cunună: Florescu I. Neculac
• II — : Vlasopulo M. Gherasim
• III — : Omer I. Omer.
• III — : Bățan N. Ion.
• III — : Dima Gh. Dumitru.
• III — : Perjescu V. Ovidiu.

Clasa IV.

- Premiul I cu cunună: Atanasiadi I. Constantin
• II — : Parvescu Z. Pompiliu.
• III — : Matache I. Aurelian.
• III — : Tuteianu N. Ion.
• III — : Erimia S. Alexandru.
• III — : Silvian A. Michran.

LIBRARIA ȘI TIPOGRAFIA

„Universală”

36—Piața Independenței—36

GR. M. GRIGORIU

36—Piața Independenței—36

CONSTANȚA

LIBRARIA

Este asortată cu tot ce se atinge de articole de librărie; precum:

Papeterie bogat montată cărți școastice, de științe și diferite Romane în limba

ROMANA ȘI FRANCEZA

Articole de pielărie, albume de fotografii și poezii, port-notise etc. etc.

Colecțiune de diferite tablouri, cornise pentru fotografii.

JUCĂRII DE COPII ȘI PAPUȘI.

Parfumerie și săpunuri, Note pentru Piano din țară și străinătate.

TIPOGRAFIA

Asortată cu diferite litere tăcătura cea mai modernă poate efectua ori-ce lucrare precum:

Cărți, Ziare, Afize, Registre, Adrese, Circulări, etichete, Cărți de vizită de logodnă, bilete de nuntă, și de doliu.

Depozit de tot felul de imprimare și registre necesare Domnilor perceptori, Onor. Primărilor și Epitropilor de Biserică.

LEGATORIE DE CĂRȚI

Efectuarea prompte și prețurile cât se poate de moderate.